GEMEENTE WESTERWOLDE

Memo

Aan:	**Gemeenteraad en college van B&W**
Van:	**Agendacommissie**
CC:	
Datum:	**15 oktober 2026**
Betreft:	**Behandelvoorstel concept-begroting 2027 en Collegeprogramma**

Geachte leden van de raad en het college van B&W,

Bijgaand treft u de concept-begroting en het collegeprogramma aan. De begroting dient vastgesteld te worden door de raad, voor 15 november. Het collegeprogramma daarentegen is een collegebevoegdheid, als uitvloeisel van het coalitieakkoord.

Op 10 november staat de financiële raadsvergadering gepland voor het vaststellen van de begroting. Normaliter gaat aan de begroting een beleidsinhoudelijke kadernota vooraf. Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen en de coalitieonderhandelingen, is er een beleidsarme kadernota opgesteld. Deze gaan veelal gepaard met algemene beschouwingen met de politieke visies van de partijen over de gemeente Westerwolde (wat willen we bereiken) in relatie tot de financiën. Echter, dit jaar was dat lastig omdat de kadernota beleidsarm is en het coalitieakkoord nog verwerkt dient te worden in een begroting.

In de agendacommissie van 25 augustus is gesproken over de wijze van behandeling van beide documenten dan wel hoe de onderlinge relatie van beide documenten ordentelijk besproken kan worden, afgezet tegenover de toezegging T2026-32 bij de kadernota jl.

De agendacommissie heeft hiervoor een behandelvoorstel vastgesteld. Dit heeft betrekking op de wijze van behandelen van de concept-begroting en het collegeprogramma, alsmede de planning voor het indienen en beantwoorden van technische vragen en de moties en amendementen.

Uitgangspunten behandelvoorstel

- Politiek-inhoudelijke bespreking in openbare raadsvergaderingen
- Technische vragen en bespreking openbaar
- Integrale weging Begroting en collegeprogramma

- Tijdigheid bespreking concept-moties en amendementen

Planning
Met inachtneming van de bovenstaande uitgangspunten is de onderstaande planning en wijze van behandeling vastgesteld door de agendacommissie:

6 oktober of 13 oktober	Vaststelling door B&W van de conceptbegroting en het collegeprogramma
14 oktober	Agendacommissie
28 oktober	Technische bespreking afstemmingsgroep financiën
3 november	Politieke Raad I - Politiek inhoudelijk debat over concept-begroting en collegeprogramma - Indienen en bespreking concept-moties en amendementen
10 november	Politieke Raad II - Stemming over (aangepaste) amendementen, moties en de concept-begroting - Overige reguliere financiële stukken

Moties en amendementen
Om de vergadering in goede banen te leiden is het van belang dat de voorbereiding goed verloopt. Het tijdig beschikbaar stellen van de moties en amendementen is zowel goed voor de kwaliteit alsmede het draagvlak:

> Kwaliteit moties, amendementen en besluitvorming: Wanneer fracties en collegeleden zich van tevoren kunnen voorbereiden op aangekondigde moties en amendementen, zullen zij hierop beter kunnen reageren en een beter, meer gefundeerd, standpunt in kunnen nemen dan wanneer zij moties of amendementen tijdens de vergadering pas voor het eerst zien. Bovendien hebben raadsleden recht op ambtelijke bijstand. Als moties en amendementen tijdig klaar zijn, kunnen raadsleden deze ambtelijk laten toetsen door ofwel de griffie ofwel een vakambtenaar (via de griffie). In de meeste gevallen verbetert dit de moties en amendementen. In beide gevallen kunnen onrust, onduidelijkheid en zelfs fouten tijdens de raadsvergadering worden voorkomen;
>
> Draagvlak voor moties en amendementen: wanneer fracties tijdens de vergadering verrast worden door een motie of amendement, is de kans vaak kleiner dat zij deze zullen steunen, dan wanneer zij hier voor de vergadering over hebben kunnen nadenken. Daarnaast kan over tijdig rondgestuurde moties of amendementen onderling contact gezocht worden om te kijken of een motie of amendement zo kan worden aangepast dat deze breder gedragen wordt.

Daarom heeft de agendacommissie onderstaand proces vastgesteld:

29 oktober 09:00	Inleveren conceptmoties- en amendementen bij de griffie. Zoveel mogelijk vooraf afstemming/advies bij griffie opvragen.
29 oktober 14:00	Conceptmoties- en amendementen worden door de griffie aangeleverd bij het college
2 november 16:00	Eventuele technische opmerkingen vanuit ambtelijke organisatie/college worden aangeleverd bij de griffie. Deze worden in afstemming met de indieners verwerkt
2 november 20:00	De moties en amendementen worden in iBabs geplaatst.
3 november	Debat Concept-begroting 2027 + behandeling concept-versie van de moties en amendementen
10 november	Besluitvorming concept-begroting en moties en amendementen.

Orde van de vergaderingen

Orde van de vergadering 3 november

Tijdens de raadsvergadering van 2 juli jl hebben de fracties de gelegenheid gehad om te reageren op de beleidsarme kadernota. De voorliggende begroting is een nadere uitwerking van de kadernota en daar waar mogelijk van het coalitieakkoord en het collegeprogramma, die ook voorligt ter bespreking.

Daarom geeft de agendacommissie de raad mee om het debat aan de hand van een aantal vragen te voeren:

1. Past de begroting binnen de kaders die met het besluit over de Kadernota 2027 en het destijds nog op te stellen collegeprogramma zijn afgesproken?
2. Zien we in de begroting en het collegeprogramma voldoende terug wat door de individuele fracties zijn meegegeven bij de kadernota en het coalitieakkoord?

Voor de goede orde, bovenstaande vragen zijn als een leidraad bedoeld.

In de eerste termijn worden de fracties gevraagd antwoord te geven op deze twee vragen, uiteraard is er ruimte voor (beperkte) algemene beschouwingen ten aanzien van de voorliggende stukken.

Daarbij kunnen fracties ook moties en amendementen aankondigen/indienen. Tijdens deze 1e termijn is de mogelijkheid voor het

plegen van interrupties op de inbreng van de fractievoorzitters, echter niet ten aanzien van aangekondigde moties en amendementen, want het debat daarover zal in de 2e termijn plaatsvinden.

Op deze eerste termijn volgt de reactie van en het debat met het college. Om te voorkomen dat er na de eerste termijn langdurig moet worden geschorst voor de reactie van het college, wordt de fracties gevraagd hun bijdragen in eerste termijn van tevoren schriftelijk in te dienen, zodat deze ter voorbereiding naar het college kan worden gestuurd. Tijdens deze ronde wordt er niet gedebatteerd over de ingediende moties en amendementen.

Na de eerste ronde met de inbreng van de fracties en de reactie van het college volgt de tweede ronde van de vergadering. Om een onderwerp voor deze ronde (2e termijn) te agenderen moet een motie of amendement worden ingediend. Met andere woorden: deze ronde gaat alleen over de behandeling van moties en amendementen en niet over 'losse' onderwerpen. De ingediende moties en amendementen worden ingedeeld op basis van programma-indeling van de begroting.

In deze 2e termijn worden per motie of amendement steeds de volgende stappen gevolgd waarna de bespreking van die motie of dat amendement wordt afgerond:

1. Debat wordt ingeleid door indiener;
2. Debatronde tussen partijen (gelegenheid voor fracties om te reageren op inleiding);
3. Debatronde met college (gelegenheid voor college om te reageren op raadsdebat);
4. Afronding door voorzitter

Resume, bovenstaand betekent dat de agenda van de extra raadsvergadering van 3 november er als volgt uitziet:

1. Opening
2. Vaststelling van de agenda
3. Inspreekrecht
4. 1e termijn van de raad (10 minuten per fractie)
    a. Statement per fractie: reactie op de twee vragen, zoals bovenstaand geformuleerd) + interrupties
    b. Volgorde fracties voor de 1e termijn
        1. PVV
        2. Samen voor Westerwolde
        3. PRO
        4. CDA
        5. D66
        6. Gemeentebelangen
        7. Westerwolde Lokaal
        8. BBB

9. Focus op Westerwolde
5. Reactie college en debat met het college (60 minuten)
6. 2e termijn raad: debat over de ingediende moties en amendementen
7. Sluiting

Orde van de vergadering van 10 november

Deze raadsvergadering staat in het teken van de besluitvorming van de concept-begroting met de daarbij behorende moties en amendementen.

Bij de behandeling van de moties en amendementen ligt de focus op de aangebrachte wijzigingen. Uiteraard is het mogelijk om te vragen waarom een motie en/of amendement niet is gewijzigd ondanks debat hierover in de vorige vergadering. Het is echter niet de bedoeling om het hele debat van de raad van 3 november te herhalen in de raad van 11 november.

Eventuele moties naar aanleiding van het collegeprogramma worden als moties vreemd aan de orde van de dag opgenomen.

Dat betekent dat de agenda van de raadsvergadering[1] er als volgt uit ziet:

1. Opening
2. Vaststelling van de agenda
3. Besluitvorming Begroting 2027[2]
    a. Amendementen
    b. Concept-begroting
    c. Moties
4. Overige financiële stukken
5. Moties vreemd aan de orde van de dag
6. Sluiting

N.B.
Beide vergaderingen beginnen om 18:30. Voorafgaand is er vanaf 18:00 de mogelijkheid om de eten. Hiervoor kan men zich aanmelden tot 1 november via griffie@westerwolde.nl

Resume

In het bovenstaande zijn op onderdelen diverse processen en planningszaken de revue gepasseerd. Samenvattend ziet de planning er als volgt uit:

[1] De reguliere agendapunten worden in de deze financiële raad niet opgenomen, deze wordt opgenomen in de reguliere raadsvergadering.
[2] Tenzij de raad besluit om de volgorde te wijzigen in amendementen, moties en dan de concept-begroting vast te stellen.

15 oktober	Begroting wordt verstuurd naar de raad - In iBabs geplaatst bij de raad van 3 en 10 november (openbaar) - inclusief het behandelvoorstel - inclusief format technische vragen
20 oktober 16:00	Collegeprogramma wordt verstuurd naar de raad en in ibabs geplaatst bij de raad van 3 en 10 november
21 oktober 09:00	Indienen technische vragen Begroting - Totaaloverzicht van de vragen wordt in iBabs geplaatst (openbaar)
27 oktober 17:00	Beantwoording technische vragen Begroting - Totaaloverzicht vragen en beantwoording wordt in iBabs geplaatst bij de raad van 3 en 10 november (openbaar)
28 oktober 16:00	Indienen technische vragen collegeprogramma
28 oktober 19:30	Technische bespreking concept-begroting in afstemmingsgroep financiën - Verslag plus advies wordt toegevoegd bij de stukken van de raad van 10 november
29 oktober 09:00	- Inleveren conceptmoties- en amendementen bij de griffie. Zoveel mogelijk vooraf afstemming/advies bij griffie opvragen. - Worden in Ibabs geplaatst bij 10 november (achter slotje)
29 oktober 14:00	Conceptmoties- en amendementen worden door de griffie aangeleverd bij het college
30 oktober 16:00	Beantwoording technische vragen collegeprogramma - Totaal overzicht vragen en beantwoording wordt in iBabs geplaatst (openbaar) bij de raad van 3 en 10 november
2 november 16:00	Eventuele technische opmerkingen vanuit ambtelijke organisatie/college op de concept-versies moties en amendementen worden aangeleverd bij de griffie. Deze worden in afstemming met de indieners verwerkt
2 november 20:00	- De definitieve moties en amendementen worden in iBabs geplaatst (openbaar) - Bijdragen voor 1e termijn indienen, ter voorbereiding voor het college.
3 november 18:30	Debat concept-begroting en collegeprogramma
9 november 09:00	Aangepaste moties en amendementen worden aangeleverd bij de griffie, door de fracties.
9 november 18:00	Aangepaste moties en amendementen worden gepubliceerd in iBabs (openbaar)
10 november 18:30	Besluitvorming concept-begroting, moties en amendementen en overige financiële stukken.